

Rätt och fel när det gäller sekretess

Tystnadsplikten är en av läkarens hörnstenar. Som läkare är det viktigt att känna till vilka regler som gäller.

Sekretess innebär ett förbud att röja uppgift som rör enskilds hälsotillstånd och andra personliga förhållanden. Det omfattar både uppgifter som direkt beskriver patienten, som dennes sjukdom och behandling, men även annan personlig information som till exempel sinnesskick och arbetsförmåga och familjeförhållanden.

För allmän vård finns reglerna i offentlighets- och sekretesslagen, och för enskild vård i patientsäkerhetslagen. Den grundläggande innebörden av reglerna är densamma. Integritetsskyddet för patienten ska vara lika oavsett

vårdgivare.

Journaler är sekretesskyddade så länge som risken för "men" kvarstår, men inte längre än

70 år. Med "men" avses allt den enskilde själv upplever som ett mer påtagligt obehag. Du är alltså i de flesta fall bunden av tystnadsplikten även när du avslutat din anställning. Sekretessen kvarstår även för en avliden patient.

Svårhanterliga regler

Offentligt driven vård betecknas i sekretesssammanhang som verksamhet inom en myndighet. Därav följer att en rad formella, svårhanterliga regler som ska tillämpas

kring bland annat utlämnande av journalhandlingar, diarieföring, skyndsam handläggning och överklagande. För privat driven vård finns det särskilda regler om utlämnande av journalhandlingar i patientdatalagen.

Ett samtycke från patienten innebär inte att du automatisk kan lämna ut uppgifter. Du får inte lämna ut uppgifter om patienten, eller någon närstående till patienten, skulle lida men om uppgiften lämnades ut. Att fråga om patientens samtycke är alltid bra eftersom du då inte behöver fundera på om patienten själv lider men om uppgiften lämnas ut. Samtycket kan vara muntligt eller skriftligt, och det kan vara begränsat till en viss värdepisod. För att undvika missförstånd bör alltid ett samtycke antecknas i journalen. Om du gör bedömningen att det med hänsyn till ändamålet med vården eller behandlingen är av synnerlig vikt att patienten inte själv får kännedom om vissa uppgifter, ska dessa inte lämnas ut till patienten.

Oavsett patientens vilja, så finns det ett drygt femtiotal sekretessbrytande regler beskrivna i sekretesslagarna och i speciallagar. Ibland föreligger en skyldighet att lämna ut uppgifter och i andra fall en möjlighet, men inget tvång, att göra det. Här skiljer sig reglerna ibland åt i allmän

och i enskild vård. Om du börjar arbeta inom en annan sektor är det viktigt att du tar reda på vad som gäller. Fråga arbetsgivaren efter riktlinjer och policy.

Sammanfattningsvis är det många omständigheter som har betydelse för när en sekretesskyddad uppgift ska lämnas ut. Frågor du kan behöva ställa är:

- Vem är det som frågar?
- Vad efterfrågas?
- Finns det ett lagstöd för utlämnandet?
- Behöver jag patientens samtycke?
- Är det någon närstående till patienten som lider men om jag lämnar ut uppgiften?

Vi ger svar på dina frågor

Om du känner minsta tveksamhet inför utlämnandet av sekretesskyddad information kan du alltid vända dig till Läkarförbundets medlemsrådgivning. Vi har bred kunskap inom området och kan ge svar på dina frågor.

Du når oss via telefon 08-790 35 10, eller e-post medlemsradgivningen@slf.se.

SOMMARLÄSNING

Se våra tips på läsvärda böcker med etiska frågeställningar, både fakta- och skönlitteratur: www.lakarforbundet.se/etik

foto: fotokuten.se

